

**8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ**

**8 MAART INTERNATIONALE  
VROUWENDAG**



**Hollanda'da Eşit haklar,  
Türkiye'de demokrasi!**

**Gelijke rechten in Nederland,  
democratie in Turkije!**



**Barış ışın demetleridir yaz tarlalarında iyilik alfabesidir o, dizlerinde şafağın herkezin "kardeşim" demesidir birbirine "yarın yeni bir dünya kuracağız" demesidir ve kurmamızdır bu dünyayı türkülerle.**

**Barış budur işte.**

8 Mart nedir?

8 Mart 1847 Newyork. Yeni bir dünya kurma isteminin gözlerine ve yüreklerine bir ışık gibi sızdığı, günde 12-14 saat çalışan tekstil işçisi kadınlar dokuma tezgahlarında durdurdular. Daha iyi çalışma koşulları ve genel oy hakkı istiyorlardı. İpek bir kumaş dokur gibi türkülerle çıktıkları bu eylemi gerici güçler kanla bastırdı. Ne ki Atlantığın ötesinden yükselen ses tüm dünya kadınlarına ulaşmıştı. Kızkardeşleriyle dayanışma göstermek için direnişler birbirini izledi. Nihayet kadın haklarının yılmaz savaşı.

Clara Zetkin'in öncülüğüyle 1910'da toplanan Sosyalist Kadınlar Kongresi 8 Mart'ın Dünya Kadınlar günü olarak kutlanmasına karar verdi.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü artık dünyanın her yerinde, eşit haklar, barış ve gelişme için mücadele eden kadınların savaşımında özel bir yere kavuştu. Irk, dil, din, ulus ayrımı yapmadan tüm kadınları birleştiren uluslararası bir mücadele ve dayanışma gününün simgesi oldu.

**Barış sımsıkı kenetlenmiş elleridir insanların sıcacık bir ekmektir, o masası üstünde dünyanın.**

**Barış bir annenin gülümseyişinden başka bir şey değildir.**

**HOLLANDA YAŞAYAN TÜRKİYELİ GÖÇMEN KADINLAR İÇİN NE ANLAMA GELİYOR 8 MART?**

1960 'lardan bu yana daha iyi bir yaşam kurmak için göç ettiğimiz Avrupa'da kadınlarımızın sayısı artık tüm türki-

yeli göçmen işçilerin yarısı kadar oldu. Bu oran Hollanda için % 45'e ulaşmaktadır. Göçmen olarak, emekçi olarak ve kadın olarak üç kat baskı ve sömürü altında yaşayan, yasal olarak bağımlı, dil, eğitim, öğrenim, sağlık, konut sorunları altında ezilen biz göçmen kadınlar 1986 8 Martında ki taleplerimiz neler olmalıdır?

- . 1986 Hollanda Yerel Seçimlerinde ilk kez oy kullanma hakkı tanınan biz Tükiyeli kadınların. Genel seçimlerde oy hakkına kavuşmasını.
- . Başta politik haklarımız olmak üzere yasalarda, yabancılara yönelik her türlü ayırım, keyfi uygulamaların ve belirsizliklerin kaldırılmasını.
- . Aile birleştirmeleri çerçevesinde gelen kadın ve genç kızlara oturma ve çalışma izni verilmesini, kocalarına veya babalarına bağlı yasal durumlarına son verilmesini.
- . Geri dönüş zorlayan hükümet politikalarına son verilmesini. Geri dönüşde eşlerin ve çocuklarında bağımsız söz hakkı olmasını.
- . Irkçılık ve ayrımcılığın, yabancı düşmanlığının her türünün yasaklanması, yabancı düşmanı, faşist Centrum Partinin kapatılmasını.
- . Ekonomik krizden daha çok etkilenen ve iş bulmakta zorluk çeken ve işten en önce çıkarılan kadınlarımıza özel eğitim olanaklarının sağlanmasını, işten çıkarılmalarının durdurulmasını.
- . Çocuklarımıza anadili eğitiminin, kendi kültürümüzü ve yaşadığımız ülkenin kültürünün olumlu yönleriyle ele alınmasını ve yaygınlaştırılmasını.
- . Biz işteyken çocuklarımıza iş bulma kurumu, belediye, işyerlerimiz tarafından uygun, yeterli ve ucuz kreş ve yuvaların.





- .Vize uygulamasının, ve artan pasaport harçlarının kaldırılmasını.
- .Atelyelerde çalışan ve her türlü yasal ve sosyal haktan yoksun genç kız ve kadınlarımızın güvenceye kavuşturulması için yasal çalışma izni.
- .Göçmen kadınların buldukları ülkede karar alma süreçlerine daha fazla katılmalarını sağlamak için, her tür toplumsal kuruluşda, işyerlerinde, derneklerde, seçimlerde, basın yayın araçlarında ve kurumlarında daha fazla sayıda göçmen kadının yer almasını istiyoruz.

**Kardeşler barış içinde ancak derin derin soluk alır evren Tüm evren, taşıyarak tüm düşlerini.**  
**Kardeşler uzatın ellerinizi.**  
**Barış budur işte.**

Bu, taleplerin gerçekleşmesi için silahlanma yarışına son verilmesi, silahlanma harcamalarının bu taleplerimizin yerine getirilmesi için kullanılmasını istiyoruz. Bu taleplerin gerçekleşmesinin. Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilen 1986 Barış Yılında krüs roketlerinin Hollanda topraklarına yerleştirilmesine karşı çıkan kadın ve barış örgütleriyle ve siyasi partilerle işbirliğinden geçtiğine inanıyoruz. Hollandalı kızkardeşlerimiz, Hollandalı, Türkiyeli ve diğer ulustan tüm kadınların parlamentoda, belediye ve diğer sosyal kurumlarda daha fazla temsil edilmesi, yasal eşitliğimizin, gerçek eşitlik olarak temsil edilebilmesi için elele verelim. Biz göçmen kadınların eşit haklar için verdiğimiz savaşta sizlerin desteğini dayanışmasını görelim.

**Barış sıcak yemeklerde tüten kokudur akşam yüreği korkuyla ürpertiğinde sokaktaki ani fren sesi ve çalınan kapı, arkadaşlar demek olduğunda sadece. Kitaplık yapıldığı zaman hapishaneler. Geceleyin kapı kapı dolaştığı zaman bir türkü. Ağaçlar altında söylenen sevda zözleridir barış.**

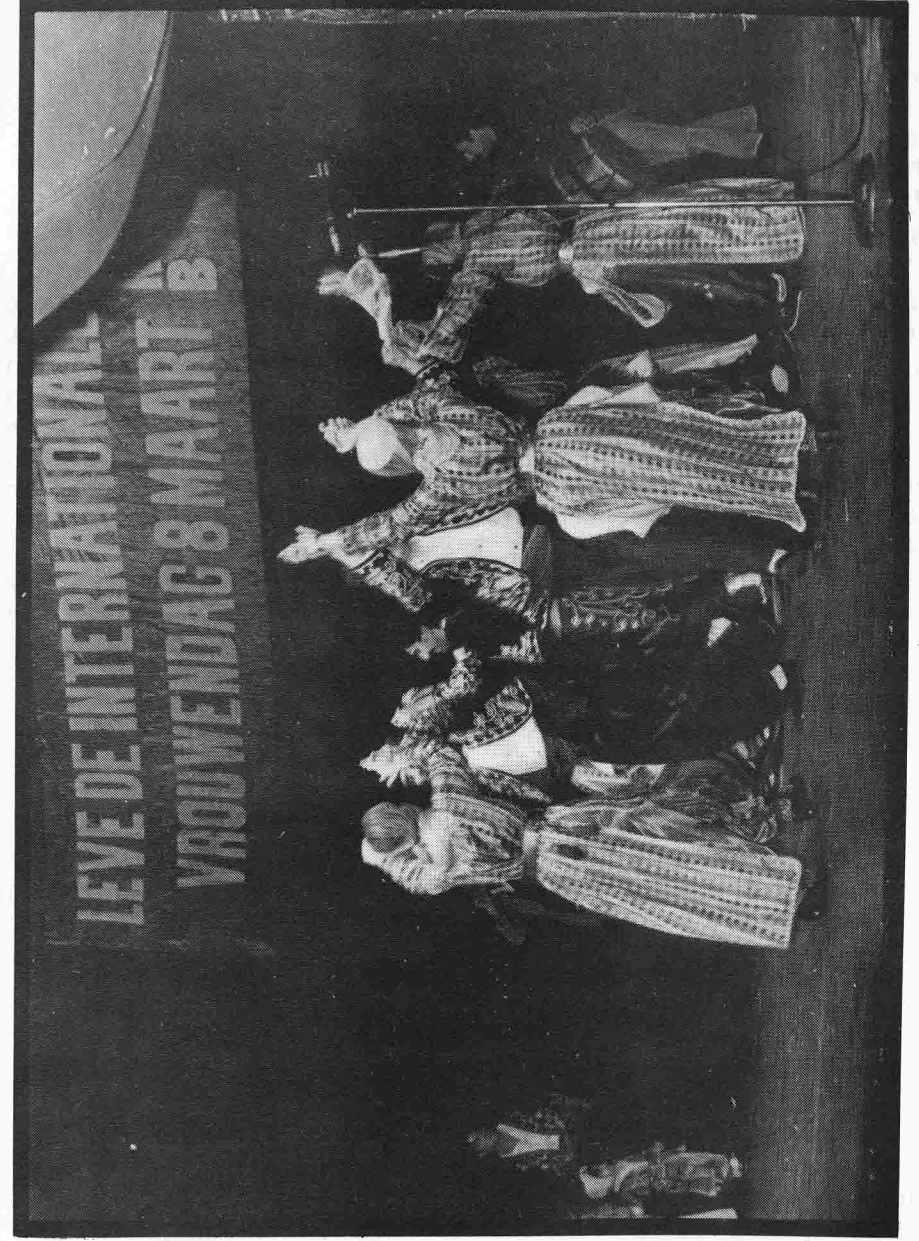
Demokratik kadın hareketinin öncüleri 8 Mart'ı ilan ederken tüm dünya kadınlarını bu günde barış ve eşitlik için, iş ve ekmek için savaşımı yükseltmeye çağırmışlardı. Bu bilgiler günümüzde de geçerliliklerini koruyor. Her geçen yıl daha çok sayıda kadın bu çağrıya kulak veriyor. 8 Martlar, halkların baskıya sömürüye, zorbalığa karşı verdikleri savaşlarla bütünleşiyor. İstanbul'da Metris tutukevinde yatan barış savaşçısı Reha



İsyan'dan, ırkçılığa karşı yılmadan mücadele eden güney Afrikalı Winnie Mandela'dan, Marcos diktatörlüğüne karşı savaşım veren Filipinli Aquino'ya dek milyonlarca kadın toplumsal mücadele de yerini alıyor.

**8 MART  
YAŞASIN DÜNYA KADINLARIN SAVAŞIM VE DAYANIŞMA GÜNÜ!!!**

**YAŞASIN DÜNYA KADINLARIN BARIŞ, EŞİTLİK VE İLERLEME İÇİN  
SAVAŞIMI!!!**



**Vrede: boeketten van licht op zomerse akkers, het alfabet van goedheid, aan de voeten der schemering.**

**Het is: dat ieder elkaar "broeder, zuster" noemt, en zegt: "morgen bouwen wij een nieuwe wereld" en dat wij deze wereld zingend bouwen.**

**Dàt is vrede.**

Wat is 8 maart?

New York, 8 maart 1847. Textielarbeidsters, die per dag 12 tot 14 uur moeten werken, en wier ogen en hart doordrongen zijn van het verlangen een nieuwe wereld op te bouwen, zetten hun weefgetouwen stop. Zij eisten betere arbeidsvoorwaarden en algemeen stemrecht. Deze aktie waarmee zij tevoorschijn kwamen onder het zingen van liederen alsof zij een zijden stof weefden, werd door reaktionaire krachten bloedig onderdrukt. Niettemin had de stem die zich van de andere kant van de Atlantische Oceaan verhief, vrouwen over de hele wereld bereikt. Om solidariteit te betuigen met hun zusters volgde de ene uiting van verzet op de andere. Uiteindelijk besloot het Kongres van Socialistische Vrouwen, dat door het pionierschap van de onverzettelijke voorvechtster van vrouwenrechten Clara Zetkin in 1910 bijeenkwam, 8 maart te gaan vieren als Wereldvrouwendag.

8 Maart, Wereldvrouwendag, heeft nu overal ter wereld een speciale plaats gekregen in de strijd van vrouwen die zich inzetten voor gelijke rechten, voor vrede, en voor emancipatie. De dag is het symbool geworden van een dag van een internationale strijd en solidariteit die zonder onderscheid naar ras, taal, godsdienst of nationaliteit alle vrouwen verenigt.

**Vrede is: de vast ineensluitende handen der mensen.**

**Het is: een warm brood, daar op de tafel der wereld.**

**Vrede: het is niets anders dan de glimlach van een moeder.**

Wat betekent 8 maart voor de migrante vrouwen uit Turkije die in Nederland leven?

In Europa, waar wij sedert de jaren zestig heen zijn getrokken om een beter bestaan op te bouwen, komt het aantal vrouwen uit Turkije inmiddels op de helft van het totaal aantal Turkse migranten. Voor Nederland komt deze verhouding in de buurt van 45%.

Wat moeten wij vrouwen, die als migrant, als arbeidster en als vrouw onder een drievoudige onderdrukking en uitbuiting leven, en die gebukt gaan onder taal-, opvoedings-, opleidings-, gezondheids- en woonproblemen, op 8 maart 1986 voor eisen stellen?

- Wij vrouwen uit Turkije, die bij de lokale verkiezingen in 1986 voor de eerste maal in Nederland het recht hebben gekregen, onze stem uit te brengen, willen ook stemrecht bij de algemene verkiezingen.
- Wij eisen dat in de wetten iedere diskriminatie, willekeur en onduidelijkheid m.b.t. vreemdelingen wordt opgeheven, met name waar het gaat om onze politieke rechten.
- Wij eisen dat aan de vrouwen en meisjes die hier komen in het kader van de hereniging van hun gezin een woon- en een werkvergunning wordt gegeven, en dat een einde wordt gemaakt aan hun situatie van wettelijke afhankelijkheid van hun echtgenoten en vaders.
- Wij eisen, dat een eind gemaakt wordt aan het regeringsbeleid dat tot terugkeer dwingt, en dat echtgenotes en kinderen onafhankelijke inspraak hebben inzake terugkeer.
- Wij eisen dat elk soort racisme, diskriminatie en vreemdelingenhaat verboden wordt, en dat alle racistische partijen, zoals de Centruumpartij, opgeheven worden.
- Wij eisen, dat er voor onze vrouwen, die het meeste

last ondervinden van de economische crisis, die moeite hebben met het vinden van werk, en die het eerst ontslag krijgen, speciale scholingsvoorzieningen komen, en dat er een eind wordt gemaakt aan de ontslagen.

- Wij eisen, dat bij het moedertaalonderwijs aan onze kinderen, onze eigen cultuur en de cultuur van het land waarin wij leven, met de positieve aspecten ervan behandeld en verspreid worden.
- Wij eisen, dat arbeidsburo, gemeente en werkgever zorgen voor voldoende geschikte en betaalbare krechtes terwijl wij aan het werk zijn.
- Wij eisen, dat de visumplicht alsmede de stijgende leges op paspoorten wordt opgeheven.
- Wij eisen een wettelijke geregelde werkvergunning om bestaanszekerheid te geven aan onze vrouwen en meisjes die in de konfektie- ateliers werken en van ieder wettelijk en sociaal recht verstoken zijn.
- Wij eisen dat grotere aantallen migrante vrouwen in alle mogelijke maatschappelijke instellingen worden opgenomen, in bedrijven, verenigingen, bij verkiezingen en bij de media en hun instellingen, zodat migrante vrouwen meer betrokken raken bij de besluitvormings processen in het land waar zij verblijven.

**Zusters en broeders, alleen in vrede kan de wereld diep, diep adem halen.  
De hele wereld, dragend al haar dromen.  
Zusters en broeders reikt elkaar de hand.  
Want dit is wat vrede is.**

Voor de realisering van onze eisen, eisen wij, dat een eind wordt gemaakt aan de bewapeningswedloop; dat de bewapeningsuitgaven worden verminderd en dat de miljarden guldens en Turkse lire die men hieraan overhoudt, worden aangewend om deze eisen te realiseren.



Wij zijn ervan overtuigd, dat de realisering van deze eisen leidt via samenwerking: met de vrouwen die zich verzetten tegen de plaatsing van kruisraketten op Nederlands grondgebied in 1986 (het jaar dat door de Verenigde Naties is uitgeroepen tot het Jaar van de Vrede), met de vredesorganisaties, en met de politieke partijen.

Onze Nederlandse zusters,  
Laten wij onze rijen sluiten, de handen ineenslaan om te bewerkstelligen, dat alle Nederlandse en Turkse vrouwen en vrouwen uit andere landen in het parlement, in de gemeenten en in de andere sociale instellingen meer worden vertegenwoordigd, en dat onze wettelijke gelijkheid de vorm krijgt van werkelijke gelijkheid.  
Laat ons jullie solidariteit en steun voelen in de strijd die wij migrante vrouwen leveren voor gelijke rechten.

**Vrede: de geur die dampt van het warme eten 's avonds, als het plotseling gieren van remmen op straat het hart niet meer van angst doet beven, en wanneer een deuklop slechts betekent dat er vrienden zijn.**

**Wanneer de gevangenissen zijn omgebouwd tot bibliotheken, wanneer des nachts van deur tot deur een lied rondgaat, liefdeswoorden gefluisterd onder een boom is vrede dan.**

Toen de voorvechtsters van de democratische vrouwenbeweging 8 maart uitriepen hebben zij alle vrouwen opgeroepen om op deze dag hun strijd voor vrede en gelijkheid, voor brood en werk te verheven. Deze prachtwoorden hebben hun geldigheid tot op deze dag behouden. Ieder jaar zijn er meer vrouwen die aan deze oproep gehoor geven. De 8-maart-dagen komen gelijk te staan aan de strijd van de volkeren tegen onderdrukking, uitbuiting en geweld.

En miljoenen vrouwen nemen in de maatschappelijke strijd hun plaats in, van de vredesstrijdster Reha Isvan, die



gevangen zit in de gevangenis Metris in Istanbul, van de Zuid-Afrikaanse Winnie Mandela, die onverzettelijk strijdt tegen het racisme, tot de Filippijnse Kory Aquino die strijd levert tegen de Marcos-diktatuur.

**LEVE 8 MAART**

**DE DAG VAN STRIJD EN SOLIDARITEIT VAN DE VROUWEN VAN DE WERELD!!!**

**LEVE DE STRIJD VAN DE VROUWEN VAN DE WERELD VOOR VREDE, GELIJKHEID EN VOORUITGANG!!!**

**HTKB**

(dichtfragmenten: Yannis Ritsos)



## PROGRAMMA

- openingstoespraak MAVIYE KARAMAN, voorzitter HTKB
- MERAL TAYGUN, Turkse actrice
- MORGENROOD, Nederlands koor met o.a. Zuidafrikaanse strijdliederen
- Turkse Volksdansgroep
- Pauze
- LIESBETH LIST zingt de Mauthausencyclus, met piano-begeleiding van ROB VAN DIJK
- SÜMEYRA ÇAKIR zingt Turkse volksmuziek met piano-begeleiding
- Turkse Volksdansgroep

## PROGRAM

- Açılış ve günün önemini belirten konuşma
- MERAL TAYGUN'dan barış şiirleri
- MORGENROOD Hollanda korosundan Güney Afrika savaşım şarkıları
- Türkiye'nin bazı yörelerinden Folklor gösterisi
- Ara
- Hollandalı Tanınmış Şarkıcı LIESBETH LIST ile ROB VAN DIJK'in piyano eşliğinde şarkılar
- Tanınmış Halk Sanatçısı SÜMEYRA Çakır' dan piyano eşliğinde barış ve dostluk şarkıları
- Folklor gösterişiyle kapanış



tarih  
saat  
yer  
giriş

pazar 9 mart 1986 zondag  
14.00 uur  
Kleine Komodie, Amstel 56-58, A'dam  
5 gulden

datum  
tijd  
plaats  
toegang